

Пропозиції Пенсійного фонду України
до проєкту Закону України “Про статус осіб, які сприяли захисту
Батьківщини, та осіб, постраждалих внаслідок збройних конфліктів”,
внесеного народними депутатами України
Василенко Л. В. та іншими
(реєстраційний номер 3408 від 29 квітня 2020 року)

1. Пенсійний фонд України не підтримує законопроект у запропонованій редакції.

2. Положення законопроекту, якими пропонується встановити нову систему визначення статусу осіб, які сприяли захисту Батьківщини, та постраждалих внаслідок збройних конфліктів, потребують узгодження із принципом системності законодавства та доопрацювання щодо інкорпорованості цих норм до існуючої системи законодавства, з огляду на дію законів України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, “Про соціальний захист дітей війни”.

Положення законопроекту допускають суперечності у дії актів, що мають однакову юридичну силу, та подвоєння соціальних виплат в частині підвищень до пенсії окремим категоріям осіб за однаковими ознаками.

Враховуючи, що фінансування витрат на виплату підвищень до пенсій або щомісячного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, особам, зазначеним у законопроекті, пропонується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, прийняття законодавчої пропозиції потребує врахування думки Міністерства фінансів України.

При цьому, слід враховувати додержання принципу пропорційності між соціальним захистом громадян та фінансовими можливостями держави, а також гарантування права кожного на достатній життєвий рівень, що є одним із визначальних елементів у регулюванні суспільних відносин у соціальній сфері.

Згідно із статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави.

Європейський суд з прав людини у рішенні від 09 жовтня 1979 року у справі “Ейрі проти Ірландії” констатував, що здійснення соціально-економічних прав людини значною мірою залежить від становища в державах, особливо фінансового.

У рішеннях від 02 листопада 2004 року № 15-рп/2004, від 24 березня 2005 року № 2-рп/2005, від 20 червня 2007 року № 5-рп/2007 Конституційний Суд України сформулював правові позиції стосовно такого елемента принципу верховенства права, як пропорційність (розмірність).

Крім того, згідно з правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною у рішенні від 17 березня 2005 року № 1-рп/2005, держава зобов’язана відповідним чином регулювати економічні процеси, встановлювати і застосовувати справедливі та ефективні форми перерозподілу суспільного доходу з метою забезпечення добробуту всіх громадян.

В Рішенні від 07 листопада 2018 року № 9-р/2018 Конституційний Суд України у справі щодо конституційності пункту 7 розділу II Закону України “Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для

економічного зростання в Україні” зазначив, що фінансування соціальних та інших зобов’язань держави має бути реальним та здійснюватися відповідно до її фінансово-економічних можливостей.

До законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, не надано пропозицій про внесення змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості, що не узгоджується із частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України.

Пропозиція законопроекту щодо набрання ним чинності через півроку з дня опублікування, але не раніше набрання чинності Закону України “Про статус ветеранів та їх сім’ї в Україні”, потребує узгодження із частиною третьою статті 27 Бюджетного кодексу України, а також із принципом правової визначеності.

Зазначена норма законопроекту у системному зв’язку із проектом Закону України “Про статус ветеранів та членів сімей загиблих (померлих) Захисників України та ветеранів” щодо пільг та соціальної підтримки” за реєстраційним номером 3407 від 29 квітня 2020 року допускає невизначеність у регулюванні щодо набрання чинності законопроекту, що не враховує правову позицію Конституційного Суду України, у рішеннях якого неодноразово наголошувалося, що визначальними елементами верховенства права є принципи правової визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі (абзац другий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 року № 5, від 29 червня 2010 року № 17-рп, від 11 жовтня 2011 року № 10-рп).

**Голова правління
Пенсійного фонду України**

Є. КАПІНУС

Капінус Євгеній Валерійович

КНЕДП - ІДД ДПС

AD92F1C54BA67636EEB87183E6E5829422BB34619585B5EB63A4FBDEB5AE628D01

19.05.2020